Ishvarakrishna's sAnkhyakArikA

ઈશ્વરકૃષ્ણસ્ય સાંખ્યકારિકા

Document Information

Text title : IsvarakRiShNasya sA.nkhyakArikA

File name : IshvarakRiShNasAnkyakArikA.itx

Category : major_works, krishna

Location : doc_z_misc_major_works

Author : IshvarakRiShNa

Transliterated by : Ferenc Ruzsa F_RUZSA at ISIS.ELTE.HU

Proofread by : Surin Usgaonkar usgaonkar at hotmail.com, Giulio Enrico Geymonat giuliogey at gmail.com

Description-comments : See references in the end of the text

Latest update : Orginal entry in 1998. April 24, 2005, December 25, 2014

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

ઈશ્વરકૃષ્ણસ્ય સાંખ્યકારિકા

સાઙ્ખ્ય કારિકા - ઈશ્વરકૃષ્ણ
દુઃખત્રયાભિઘાતાજ્ જિજ્ઞાસા તદપ૧ઘાતકે હેતૌ ।
દૃષ્ટે સાપાર્થા ચેન્ નૈકાન્તાત્યન્તતોઽભાવાત્ ॥ ૧॥

1 અભિ M, G(A, D, G); અવ J, S
દૃષ્ટવદાનુશ્રવિકઃ સ હ્યવિશુદ્ધિ૧ ક્ષયાતિશયયુક્તઃ ।
તદ્વિપરીતઃ શ્રેયાન્ વ્યક્તાવ્યક્તજ્ઞવિજ્ઞાનાત્ ॥ ૨॥

1 અવિશુદ્ધઃ M
મૂલપ્રકૃતિરવિકૃતિર્મહદાદ્યાઃ૧ પ્રકૃતિવિકૃતયઃ સપ્ત ।
ષોડશકસ્તુ વિકારો ન પ્રકૃતિર્ન વિકૃતિઃ પુરુષઃ ॥ ૩॥

1 આદ્યા V1, V2
દૃષ્ટમનુમાનમાપ્તવચનં ચ૧ સર્વપ્રમાણસિદ્ધત્વાત્ ।
ત્રિવિધં પ્રમાણમિષ્ટં પ્રમેયસિદ્ધિઃ પ્રમાણાદ્ધિ ॥ ૪॥

1 આપ્તં વચનં V (editor's emendation)
પ્રતિવિષયાધ્યવસાયો દૃષ્ટં ત્રિ૧વિધમનુમાનમાખ્યાતમ્।
તલ્લિઙ્ગલિઙ્ગિરપૂર્વકમાપ્તશ્રુતિરાપ્તવચનં તુ૩ ॥ ૫॥

1 દ્વિ V2 2 લિઙ્ગિ-લિઙ્ગ K 3 ચ V2, V1, J
સામાન્યતસ્તુ દૃષ્ટાદતીન્દ્રિયાણાં પ્રતીતિર૧નુમાનાત્ ।
તસ્માદપિચાસિદ્ધં પરોઽક્ષમાપ્તાગમાત્ સિદ્ધં૨ ॥ ૬॥

1 પ્રસિદ્ધિર્ V2, V1, G(D), Y 2 સાધ્યમ્ Y, M
અતિદૂરાત્ સામીપ્યાદિન્દ્રિયઘાતાન્ મનોઽનવસ્થાનાત્ ।
સૌક્ષ્મ્યાદ્ વ્યવધાનાદભિભવાત્ સમાનાભિહારચ્ચ ॥ ૭॥

સૌક્ષ્મ્યાત્ તદનુપલબ્ધિર્નાભાવાત્ કાર્યતસ્તદુપલબ્ધિઃ ૧ ।
મહદાદિ તચ્ચ૨ કાર્યં પ્રકૃતિવિરૂપં સરૂપં૩ ચ ॥ ૮॥

1 ઉપલબ્ધેઃ J, V, K 2 તચ્ચ મહદાદિ D
3 સરૂપં વિરૂપં J, V; વિરૂપં સ્વરૂપં G (G)

અસદકરણાદુપાદાનગ્રહણાત્ સર્વસમ્ભવાભાવાત્ ।
શક્તસ્ય શક્યકરણાત્ કારણભાવાચ્ચ સત્કાર્યમ્ ॥ ૯ ॥

હેતુમદનિત્યમવ્યાપિ સક્રિયમનેકમાશ્રિતં લિઙ્ગમ્ ।
સાવયવં પરતન્ત્રં વ્યક્તં વિપરીતમવ્યક્તમ્ ॥ ૧૦ ॥

ત્રિગુણમવિવેકિ વિષયઃ સામાન્યમચેતનં પ્રસવધર્મિ ।
વ્યક્તં તથા પ્રધાનં તદ્વિપરીતસ્તથા ચ પુમાન્ ॥ ૧૧ ॥

પ્રીત્યપ્રીતિવિષાદાત્મકાઃ પ્રકાશપ્રવૃત્તિ૧નિયમાર્થાઃ ।
અન્યોઽન્યાભિભવાશ્રય જનનમિથુનવૃત્તયશ્ચ ગુણાઃ ॥ ૧૨ ॥

1 પ્રવૃત્તિર્ K

સત્ત્વં લઘુ પ્રકાશકમિષ્ટમુપષ્ટમ્ભકં ૧,૨ ચલં ચ રજઃ ।
ગુરુ વરણકમેવ તમઃ પ્રદીપવચ્ચાર્થતો વૃત્તિઃ ॥ ૧૩ ॥

1 પ્રકાશમ્ K 2ઉપસ્તમ્ભકં D

અવિવેક્યાદિ હિ સિદ્ધં૧ ત્રૈગુણ્યાત્ તદ્વિપર્યયા૨ભાવાત્ ।
કારણગુણાત્મકત્વાત્ કાર્યસ્યાવ્યક્તમપિ સિદ્ધમ્ ॥ ૧૪ ॥

1 [my emendation]; –આદિ સિદ્ધઃ V1, V2; આદિઃ સિદ્ધઃ G, J, Y, M;
આદેઃ સિદ્ધિઃ V, D, S; આદિર્હિ સિદ્ધં K 2 વિપર્યયે V

ભેદાનાં પરિમાણાત્ સમન્વયાચ્છક્તિતઃ પ્રવૃત્તેશ્ચ ।
કારણકાર્યવિભાગાદવિભાગાદ્ વૈશ્વરૂપસ્ય૧ ૧૫ ॥

1 રૂપ્યસ્ય J, Y, M, V, K

કારણમસ્ત્યવ્યક્તં પ્રવર્તતે ત્રિગુણતઃ સમુદયાચ્ચ૧ ।
પરિણામતઃ૨ સલિલવત્ પ્રતિપ્રતિ૩ગુણાશ્રય૪વિશેષાત્ ॥ ૧૬ ॥

1 સમુદયાશ્ K 2 પરિમાણ V2
3 પ્રતિપત્તિ V1 3 and 4 પૃથક્ પૃથગ્ ભાજન V2(comm)

સઙ્ઘાતપરાર્થત્વાત્ ત્રિગુણાદિવિપર્યયાદધિષ્ઠાનાત્ ।
પુરુષોઽસ્તિ ભોક્તૃભાવાત્ કૈવલ્યાર્થં૧ પ્રવૃત્તેશ્ચ ॥ ૧૭ ॥

1 ર્થં V1, M, K

જનન૧મરણકરણાનાં પ્રતિનિયમાદયુગપત્ પ્રવૃત્તેશ્ચ ।

પુરુષબહુત્વં સિદ્ધં ત્રૈગુણ્યરવિપર્યયાચ્ચૈવ ॥ ૧૮॥

1 જન્મ V2, V1, G(B, D), M, V, K, D 2 ત્રિ-ગુણાદિ V2, V1, Y

તસ્માચ્ચ વિપર્યાસાત્૧ સિદ્ધં સાક્ષિત્વમસ્ય પુરુષસ્ય ।
કૈવલ્યં માધ્યસ્થ્યં દ્રષ્ટૃત્વમકર્તૃભાવશ્ચ ૨,૩ ॥ ૧૯॥

1 વિપર્યયાત્ V1 2 દ્રષ્ટિત્વમ્ V2; પ્રષ્ઠિત્વમ્ V1 3
ભાવાચ્ V2

તસ્માત્ તત્સંયોગાદચેતનં ચેતનાવદિવ લિઙ્ગમ્ ।
ગુણ૧કર્તૃત્વે ચર તથા કર્તેવ ભવત્યુ૩દાસીનઃ૪ ॥ ૨૦॥

1 ગુણાઃ V2 2.અપિ J, M, V 3 ભવતીત્ય્ G (note) 4
ઉદાસીના V2

પુરુષસ્ય દર્શનાર્થં કૈવલ્યાર્થં૧ તથા પ્રધાનસ્ય ।
પઙ્ગ્વન્ધવદુભયોરપિ સંયોગસ્તત્કૃતઃ સર્ગઃ ॥ ૨૧॥

1 દર્શનાર્થઃ કૈવલ્યાર્થસ્ Y

પ્રકૃતેર્મહાંસ્તતોઽહઙ્કારસ્તસ્માદ્ ગણશ્ચ૧ ષોડશકઃ ।
તસ્માદપિ ષોડશકાત્ પઞ્ચભ્યઃ પઞ્ચ ભૂતાનિ ॥ ૨૨॥

1 તુ V1

અધ્યવસાયો બુદ્ધિર્ધર્મો જ્ઞાનં વિરાગાઇશ્વર્યમ્ ।
સાત્ત્વિકમેતદ્રૂપં તામસમસ્માદ્ વિપર્યસ્તમ્ ॥ ૨૩॥

અભિમાનોઽહઙ્કારસ્તસ્માદ્ દ્વિવિધઃ પ્રવર્તતે સર્ગઃ ।
એકાદશકશ્ચ ગણસ્ત૧ન્માત્રઃ૨ પઞ્ચકશ્ચૈવ૩ ॥ ૨૪॥

1 ઐન્દ્રિયૈકાદશકઃ V1, G(B), Y, M
2 માત્ર J, M, V, K, S; માત્રકઃ V1 3 પઞ્ચકઞ્ S

સાત્ત્વિકૈકાદશકઃ પ્રવર્તતે વૈકૃતાદહઙ્કારાત્ ।
ભૂતાદેસ્તન્૧માત્રઃ સ તામસસ્તૈજસાદુભયમ્ ॥ ૨૫॥

1 તાન્ Y, M (var), V

બુદ્ધીન્દ્રિયાણિ ચક્ષુઃ૧ શ્રોત્રઘ્રાણરસનરત્વગાખ્યાનિ૩ ।
વાક્પાણિપાદપાયૂપસ્થાન્૪ કર્મેન્દ્રિયાન્યાહુઃ ॥ ૨૬॥

1 શ્રોત્ર V1, M; કર્ણ Y, M (var)
2 + 3 ત્વક્ ચક્ષૂ રસન નાસિકાખ્યાનિ V1, Y, M

3 સ્પર્શનાનિ V2; સ્પર્શનકાનિ G 4 પસ્થાઃ V2, Y;
પસ્થં K

ઉભયાત્મકમત્ર મનઃ સઙ્કલ્પકમિન્દ્રિયં ચ સાધર્મ્યાત્ ।
ગુણપરિણામવિશેષાન્ નાનાત્વં બાહ્યરભેદાચ્ચ૩,૧ ॥ ૨૭॥

1 in V2 and Y સઙ્કલ્પકમત્ર મનઃ તચ્ ચેન્દ્રિયમુભયથા
સમાખ્યાતમન્તસ્ત્રિકાલ વિષયં તસ્માદુભય પ્રચારં તત્
V2, Y
2 ગ્રાહ્ય M 3 ભેદાશ્ G(A, E, F), J, V, S, D

શબ્દાદિષુ૧ પઞ્ચાનામાલોચનમાત્રમિષ્યતે વૃત્તિઃ ।
વચનાદાનવિહરણોત્સર્ગાનન્દાશ્ચર પઞ્ચાનામ્ ॥ ૨૮॥

1 રૂપાદિષુ V2, V1, G(B, D) Y, V 2 -s tu V2, V1, M

સ્વાલક્ષણ્યં૧ વૃત્તિસ્ત્રયસ્ય સૈષા ભવત્યસામાન્યા ।
સામાન્યકરણવૃત્તિઃ પ્રાણાદ્યા વાયવઃ પઞ્ચ ॥ ૨૯॥

1 લક્ષણ્યા V1, M

યુગપચ્ચતુષ્ટયસ્ય તુ૧ વૃત્તિઃ ક્રમશશ્ચ તસ્ય નિર્દિષ્ટા ।
દૃષ્ટે તથાપ્યદૃષ્ટે ત્રયસ્ય તત્પૂર્વિકા વૃત્તિઃ ॥ ૩૦॥

1 હિ M

સ્વાં સ્વાં પ્રતિપદ્યન્તે પરસ્પરાકૂતહેતુકાં૧ વૃત્તિમ્ ।
પુરુષાર્થૈવ હેતુર્ન કેનચિત્ કાર્યતે કરણમ્ ॥ ૩૧॥

1 હૈતુકી M K, J; હેતુકીં V1(comm); હેતુકી Y

કરણં ત્રયોદશવિધં તદાહરણ૧ધારણપ્રકાશકરમ્ ।
કાર્યં ચ તસ્ય દશધાહાર્યં ધાર્યં પ્રકાશ્યં ચ ॥ ૩૨॥

1 આગ્રહણ V1,

અન્તઃકરણં ત્રિવિધં દશધા બાહ્યં ત્રયસ્ય વિષયાખ્યમ્ ।
સામ્પ્રતકાલં બાહ્યં ત્રિકાલમાભ્ય૧ન્તરં કરણમ્ ॥ ૩૩॥

1 અભ્ય્ V2, D

બુદ્ધીન્દ્રિયાણિ તેષાં પઞ્ચ વિશેષાવિશેષવિષયાણિ૧ ।
વાગ્ભવતિ શબ્દવિષયા શેષાણિ તુ૨ પઞ્ચવિષયાણિ૧ ॥ ૩૪॥

1 વિષયીણિ V1, J 2 શેષાણ્યપિ V2, V1, Y, M

સાન્તઃકરણા બુદ્ધિઃ સર્વં વિષયમવગાહતે યસ્માત્ ।
તસ્માત્ ત્રિવિધં કરણં દ્વારિ દ્વારાણિ શેષાણિ ॥ ૩૫॥

એતે પ્રદીપકલ્પાઃ પરસ્પરવિલક્ષણા ગુણવિશેષાઃ ।
કૃત્સ્નં પુરુષસ્યાર્થં પ્રકાશ્ય બુદ્ધૌ પ્રયચ્છન્તિ ॥ ૩૬॥

સર્વં પ્રત્યુપભોગં યસ્માત્ પુરુષસ્ય સાધયતિ બુદ્ધિઃ ।
સૈવ ચ વિશિનષ્ટિ પુનઃ૧ પ્રધાનપુરુષાન્તરં સૂક્ષ્મમ્ ॥ ૩૭॥

1 તતઃ M

તન્માત્રાણ્યવિશેષાસ્તેભ્યો ભૂતાનિ પઞ્ચ પઞ્ચભ્યઃ ।
એતે સ્મૃતા વિશેષાઃ શાન્તા ઘોરાશ્ચ મૂઢાશ્ચ૧ ॥ ૩૮॥

1 સન્તો શાન્તો ? ઘોરશ્ચ મૂઢશ્ચ V1

સૂક્ષ્મા માતાપિતૃજાઃ સહ પ્રભૂતૈસ્ત્રિધા વિશેષાઃ સ્યુઃ ।
સૂક્ષ્માસ્તેષાં નિયતા માતાપિતૃજા નિવર્તન્તે ॥ ૩૯॥

પૂર્વોત્પન્નમસક્તં નિયતં મહદાદિસૂક્ષ્મપર્યન્તમ્ ।
સંસરતિ નિરુપભોગં૧ ભાવૈરધિરવાસિતં લિઙ્ગમ્ ॥ ૪૦॥

1 નિરૂપ-ભોગં G 2 અતિ V2

ચિત્રં યથાશ્રયમૃતે સ્થાણ્વા૧દિભ્યો વિના યથા૨ છાયા ।
તદ્વદ્ વિના વિશેષૈર્ન તિષ્ઠતિ૩ નિરાશ્રયં લિઙ્ગમ્ ॥ ૪૧॥

1 તન્ત્વ્ K 2 યથા વિના G, D 3 સ્ તિષ્ઠતિ ન M

પુરુષાર્થહેતુકમિદં નિમિત્તનૈમિત્તિકપ્રસઙ્ગેન ।
પ્રકૃતેર્વિભુત્વયોગાન્ નટવદ્ વ્યવતિષ્ઠતે૧ લિઙ્ગમ્ ॥ ૪૨॥

1 વ્યાતિષ્ઠતે T

સાંસિદ્ધિકાશ્ચ ભાવાઃ પ્રાકૃતિકા વૈકૃતાશ્ચ ધર્માદ્યાઃ ।
દૃષ્ટાઃ કરણાશ્રયિણઃ કાર્યાશ્રયિણશ્ચ કલલાદ્યાઃ ॥ ૪૩॥

ધર્મેણ ગમનમૂર્ધ્વં ગમનમધસ્તાદ્ ભવત્યધર્મેણ ।
જ્ઞાનેન ચાપવર્ગો વિપર્યયાદિષ્યતે બન્ધઃ ॥ ૪૪॥

વૈરાગ્યાત્ પ્રકૃતિલયઃ સંસારો ભવતિ રાજસાદ્૧ રાગાત્ ।
ઐશ્વર્યાદવિઘાતો વિપર્યયાત્ તદ્વિપર્યાસઃ ॥ ૪૫॥

1 રાજસાદ્ ભવતિ V1(comm), M

એષ પ્રત્યયસર્ગો વિપર્યયાશક્તિતુષ્ટિસિદ્ધ્યાખ્યઃ ।
ગુણવૈષમ્ય૧વિમર્દાત્૨ તસ્ય ચ૩ ભેદાસ્તુ પઞ્ચાશત્ ॥ ૪૬॥

1 વૈશમ્ય K 2 વિમર્શાત્ T, K; વિમર્દેન V2,
V1(comm), J, M; વિમર્દે V1
3 missing V2, V1, J, M
પઞ્ચ વિપર્યયભેદા ભવન્ત્યશક્તેશ્ચ૧ કરણવૈકલ્યાત્ ।
અષ્ટાવિંશતિભેદાસ્તુરષ્ટિર્નવધાષ્ટધા સિદ્ધિઃ ॥ ૪૭॥

1 અશક્તિશ્ V1, G (except for D), J, Y, V, K 2 ભેદા V1,
J, Y, M, V, K
ભેદસ્તમસોઽષ્ટવિધો મોહસ્ય ચ દશવિધો મહામોહઃ ।
૧તામિસ્રોઽષ્ટારદશધા તથા ભવત્યન્ધતામિસ્રઃ૧ ॥ ૪૮॥

1 તામિશ્રો, અઃ D 2 ઽષ્ટ G;. ઽષ્ટો K
એકાદશેન્દ્રિયવધાઃ૧ સહ બુદ્ધિવધૈરશક્તિરુદ્દિષ્ટાર ।
સપ્તદશ વધા૩ બુદ્ધેર્વિજપર્યયાત્પ તુષ્ટિસિદ્ધીનામ્ ॥ ૪૯॥

1 વધા G 2 ઉપદિષ્ટા J, K 3 સપ્તદશધા G; .
ચ J, K; । તુ D
૪ બુદ્ધિઃ Y 5 વિપર્યયાઃ J; વિપર્યયા K
આધ્યાત્મિકાશ્ચતસ્રઃ૧ પ્રકૃત્યુપાદાનકાલભાગ્યારખ્યાઃ ।
બાહ્યા વિષયોપરમાચ્ચ પઞ્ચ૩ નવ૪ તુષ્ટયોઽભિમતાઃ ૫ ॥ ૫૦॥

1 આધ્યાત્મિક્યશ્ G(E), Y, M; અધ્યાત્મિકાશ્ K 2 ભાગ
V1, G(F), D
3 રમાત્ પઞ્ચ ચ Y, V, K; રમાત્ પઞ્ચ J, M, B, S;
રમાશ્ચ પઞ્ચ V1, G(D); રમાઃ પઞ્ચ D
4 નવ ચ M 5 હિતાઃ G(D, F), Y, M, D
ઊહઃ શબ્દોઽધ્યયનં દુઃખવિઘાતાસ્ત્રયઃ૧ સુહૃત્પ્રાપ્તિઃ ।
દાનં ચ સિદ્ધયોઽષ્ટૌર સિદ્ધેઃ૩ પૂર્વોઽઙ્કુશસ્ત્રિવિધઃ ॥ ૫૧॥

1 વિઘાત-ત્રયં V1, M 2 સિદ્ધ-યોગો K 3 સિદ્ધિ V2;
સિદ્ધે V1
ન વિના ભાવૈર્લિઙ્ગં ન વિના લિઙ્ગેન ભાવ૧નિર્વૃત્તિઃ૨ ।
લિઙ્ગાખ્યો ભાવાખ્યસ્તસ્માદ્ દ્વિવિધાઃ પ્રવર્તતે૩ સર્ગઃ ॥ ૫૨॥

var લિઙ્ગાખ્યો ભાવાખ્યસ્તસ્માદ્ ભવતિ દ્વિવિધા સર્ગઃ ॥ ૫૨॥

1 ભાવેન લિઙ્ગ V1
2 વિનિવૃત્તિઃ V1; સંસિદ્ધિઃ Y, M(var.); નિષ્પત્તિઃ J, M(var)
3 ભવતિ દ્વિધા M
અષ્ટવિકલ્પો દૈવસ્ત૧ઇર્યગ્યોનશ્ચ૨-૩ પઞ્ચધા ભવતિ ।
માનુષ્યશ્ચૈકપવિધઃ સમાસતો ભૌતિકઃ૬ સર્ગઃ ॥ ૫૩॥

G(D) [uses neuter in the first three half-lines:
અં instead of ઓ, અસ્, અશ્, અશ્
1 દેવસ્ V1 2 તિર્યગ્યોનિશ્ V1; તૈર્યગ્યોન્યશ્ J 3
[missing] G(D)
4 માનુશકશ્ V (var) 5 ત્વેક G(D) 6ऽयं ત્રિધા G(D)
ઊર્ધ્વં સત્ત્વવિશાલસ્તમોવિશાલશ્ચ૧ મૂલતઃ સર્ગઃ ।
મધ્યે રજોવિશાલો બ્રહ્માદિર સ્તમ્બપર્યન્તઃ૩ ॥ ૫૪॥

1 અસ્તુ V1, Y, M(var) 2 ઇઃ D 3 અં G (comm અઃ)
તત્ર૧ જરામરણકૃતંર દુઃખં પ્રાપ્નોતિ ચેતનઃ પુરુષઃ ।
લિઙ્ગસ્યાવિ૩નિવૃત્તેસ્તસ્માદ્ દુઃખં સ્વભાવેન૪ ॥ ૫૫॥

1 અત્ર V1, Y, M; અત્ર જન્મ Y(comm. to verse 1)
2 [missing] V2 3 પિ V1 4 સમાસેન V1, Y, M
ઇત્યેષ પ્રકૃતિકૃતો૧ મહદાદિવિશેષ૨ભૂતપર્યન્તઃ૩ ।
પ્રતિપુરુષવિમોક્ષાર્થં સ્વાર્થૈવ પરાર્થા૪રમ્ભઃ ॥ ૫૬॥

1 કૃતૌ G(D); કૃતઃ Y; વિકૃઇતઃ V1 2 વિષય M
3 પ્રવર્તતે તત્ત્વ ભૂત ભાવાખ્યઃ Y, M(var.);
પ્રવર્તતે વૈકૃતઃ પ્રજા સર્ગઃ V1
4 ર્થમ્ V1
વત્સવિવૃદ્ધિનિમિત્તં ક્ષીરસ્ય યથા પ્રવૃત્તિરજ્ઞસ્ય ।
પુરુષવિમોક્ષનિમિત્તં તથા પ્રવૃત્તિઃ પ્રધાનસ્ય ॥ ૫૭॥

ઔત્સુક્યનિવૃત્ત્યર્થં યથા ક્રિયાસુ પ્રવર્તતે લોકઃ ।
પુરુષસ્ય વિમોક્ષાર્થં૧ પ્રવર્તતે તદ્વદવ્યક્તમ્ ॥ ૫૮॥

1 પુરુષ વિમોક્ષ નિમિત્તં V1
રઙ્ગસ્ય દર્શયિત્વા નિવર્તતે નર્તકી યથા નૃત્યાત્ ।

પુરુષસ્ય તથાત્માનં પ્રકાશ્ય વિનિવર્તતે૧ પ્રકૃતિઃ ॥ ૫૯॥

1 નિવર્તતે G
નાનાવિધૈરુપાયૈરુ૧પકારિણ્યનુપકારિણઃ પુંસઃ ।
ગુણવત્યગુણસ્ય સતસ્તસ્યાર્થમપાર્થકં ચરતિ૨ ॥ ૬૦॥

1 નાના વિધોપકારૈઃ D 2 કુરુતે G(D)
પ્રકૃતેઃ સુકુમારતરં ન કિઞ્ચિદસ્તીતિ મે મતિર્ભવતિ ।
યા દૃષ્ટાસ્મીતિ પુનર્ન દર્શનમુપૈતિ પુરુષસ્ય ॥ ૬૧॥

તસ્માન્ ન ૧બધ્યતેઽદ્ધા નર૨ મુચ્યતે૩ નાપિ સંસરતિ કશ્ચિત્૪ ।
સંસરતિ બધ્યતે મુચ્યતે ચ નાનાશ્રયા પ્રકૃતિઃ ॥ ૬૨॥

1 મુચ્યતે G(C), D 2 ના પિ G, M, K, D; ન V1; [missing] V2
3 બધ્યતે G(C), D; [missing] V2 4 પુરુષઃ B, D, S ;
કિઞ્ચિત્ V2
રૂપૈઃ સપ્તભિરેવ તુ૧ બધ્નાત્યાત્માનમાત્મના પ્રકૃતિઃ ।
સૈવ ચ પુરુષાર્થં પ્રતિ૨ વિમોચયત્યેકરૂપેણ ॥ ૬૩॥

1 એવં V1, M; એવ V2, G
2 પુરુષસ્યાર્થં પ્રતિ M; પુરુષસ્યાર્થં V2, D
[This verse is missing in paramArtha's Chinese version (T)]
એવં તત્ત્વાભ્યાસાન્ નાસ્મિ ન મે નાહમિત્યપરિશેષમ્ ।
અવિપર્યયાદ્ વિશુદ્ધં કેવલમુત્પદ્યતે જ્ઞાનમ્ ॥ ૬૪॥

તેન નિવૃત્તપ્રસવામર્થવશાત્ સપ્તરૂપવિનિવૃત્તામ્૧ ।
પ્રકૃતિં પશ્યતિ પુરુષઃ પ્રેક્ષકવદવસ્થિતઃ સુસ્થઃ૨ ॥ ૬૫॥

1 વિનિવૃત્તઃ V2, V1 2 સ્વ સ્થઃ V2, V1, J, M, V;
સ્વચ્છઃ V(var), K
દૃષ્ટા મયેત્યુ૧પેક્ષકૈકો દૃષ્ટાહમિત્યુપરતાન્યા૩ ।
સતિ સંયોગેઽપિ તયોઃ પ્રયોજનં નાસ્તિ સર્ગસ્ય ॥ ૬૬॥

1 રઙ્ગ-સ્થ ઇતિ G(D) 2 ઉપેક્ષત K
3 ઉપરતૈકા V2(?),V1, G(D); ઉપરમત્યન્યા G(var),
J(var), V, K, S
સમ્યગ્જ્ઞાનાધિગમાદ્ ધર્માદીનામકારણપ્રાપ્તૌ ।

તિષ્ઠતિ સંસ્કારવશાચ્ચક્રભ્રમવદ્૧ ધૃતશરીરઃ ॥ ૬૭ ॥

1 ભ્રમિવદ્ V, K
પ્રાપ્તે શરીરભેદે ચરિતાર્થત્વાત્ પ્રધાનવિનિવૃત્તૌ ।
ઐકાન્તિકમાત્યન્તિકમુભયં કૈવલ્યમાપ્નોતિ ॥ ૬૮ ॥

૧પુરુષાર્થરજ્ઞાનમિદં ગુહ્યં પરમર્ષિણા સમાખ્યાતમ્ ।
સ્થિત્યુત્પત્તિપ્રલયા૪શ્ચિન્ત્યન્તે૫ યત્ર ભૂતાનામ્ ॥ ૬૯ ॥

1 પરમા K 2 ર્થં V1, D; ર્થા Y 3 ર્થમ્ Y
4 પ્રલયાચ્ K 5 ચિન્ત્યતે V1, K; ચિન્ત્યન્તે ચ Y
એતત્ પવિત્રમગ્ર્યં મુનિરાસુરયેઽનુકમ્પયા પ્રદદૌ ।
આસુરિરપિ પઞ્ચશિખાય તેન૧ બહુધારકૃતં તન્ત્રમ્ ॥ ૭૦ ॥

1 તેન ચ G, Y, M 2 બહુલી M
[This verse is not commented on by G]
શિષ્ય૧પરમ્પરયાગતમીશ્વરકૃષ્ણેન ચૈતદાર્યાભિઃ ।
સઙ્ક્ષિપ્તમાર્યમતિના સમ્યગ્વિજ્ઞાય સિદ્ધાન્તમ્ ॥ ૭૧ ॥

1 શિષ્ટ K [This verse is not commented on by G]
સપ્તત્યાં કિલ૧ યેઽર્થાસ્તેઽર્થાઃ કૃત્સ્નસ્ય સૃષ્ટિતન્ત્રસ્ય ।
આખ્યાયિકારવિરહિતાઃ પરવાદવિવર્જિતાશ્ચાઽપિ ॥ ૭૨ ॥

1 ખલુ K 2 વ્યાખ્યાયિકા V1 3 ચેતિ M, V
[This verse is not commented on by G;
paramArtha (T) remarks that it is not original]
તસ્માત્ સમાસદૃષ્ટં શાસ્ત્રમિદં નાર્થતશ્ચ પરિહીણમ્ ।
તન્ત્રસ્ય૧ બૃહન્મૂર્તેર્દર્પણસઙ્ક્રાન્તમિવ બિમ્બમ્ ॥ ૭૩ ॥

1 ચ M
[This verse appears only in V1 and M, after the word સમાપ્તમ્]
The words of the સાઙ્ખ્યકારિકા
(variant readings are not given)
અ
અકરણ ૯
અકર્તૃ ૧૯
અકારણ ૬૭

અક્ષ ૬

અગુણ ૬૦

અગ્ર્ય ૭૦

અઙ્કુશ ૫૧

અચેતન ૧૧, ૨૦

અજ્ઞ ૫૭

અતિદૂર ૭

અતિશય ૨

અતીન્દ્રિય ૬

અત્યન્ત ૧

અત્ર ૨૭

અદૃષ્ટ ૩૦

અદ્ધા ૬૨

અધર્મ ૪૪

અધસ્તાત્ ૪૪

અધિગમ ૬૭

અધિવાસિત ૪૦

અધિષ્ઠાન ૧૭

અધ્યયન ૫૧

અધ્યવસાય ૫, ૨૩

અનવસ્થાન ૭

અનિત્ય ૧૦

અનુકમ્પા ૭૦

અનુપકારિન્ ૬૦

અનુપલબ્ધિ ૮

અનુમાન ૪૬

અનેક ૧૦

અન્ત ૧, ૪૦, ૫૪, ૫૬, ૭૧

અન્તઃકરણ ૩૩, ૩૫

અન્તર ૩૩, ૩૭

અન્તિક ૬૮

અન્ધતામિસ્ર ૪૮

અન્ધવત્ ૨૧

અન્ય ૬૬

અન્યોઽન્ય ૧૨

અપઘાતક ૧

અપરિશેષ ૬૪

અપવર્ગ ૪૪

અપાર્થ ૧

અપાર્થક ૬૦

અપિ ૬, ૧૪, ૨૧૨૨, ૩૦, ૬૨,

૬૬, ૭૦, ૭૨

અપ્રીતિ ૧૨

અભાવ ૧, ૮૯, ૧૪

અભિઘાત ૧

અભિભવ ૭, ૧૨

અભિમત ૫૦

અભિમાન ૨૪

અભિહાર ૭

અભ્યાસ ૬૪

અયુગપત્ ૧૮

અર્થ ૧, ૧૨૧૩, ૧૭, ૨૧,

૩૧, ૩૬, ૪૨, ૫૬, ૫૮, ૬૦,

૬૩, ૬૫, ૬૯, ૭૨

અર્થક ૬૦

અર્થત્વ ૧૭, ૬૮

અવગાહ્ ૩૫

અવયવ ૧૦

અવસ્થાન ૭

અવસ્થિત ૬૫

અવિકૃતિ ૩

અવિઘાત ૪૫

અવિપર્યય ૬૪

અવિભાગ ૧૫

અવિવેકિન્ ૧૧, ૧૪

અવિશુધ્દિ ૨

અવિશેષ ૩૪, ૩૮, ૪૧

અવ્યક્ત ૨, ૧૦, ૧૪, ૧૬, ૫૮

અવ્યાપિન્ ૧૦

અશક્તિ ૪૬૪૭, ૪૯

અષ્ટ ૫૧

અષ્ટધા ૪૭

અષ્ટવિકલ્પ ૫૩

અષ્ટવિધ ૪૮

અષ્ટાદશધા ૪૮

અષ્ટાવિંશતિ ૪૭

અસ્ ૧૬૧૭, ૩૯, ૬૧, ૬૪, ૬૬

અસક્ત ૪૦

અસત્ ૯

અસામાન્ય ૨૯

અસિધ્દ ૬

અહ્ ૨૬

અહઙ્કાર ૨૨, ૨૪, ૨૫

અહમ્ ૬૧, ૬૪, ૬૬

આ

આ ૫૫

આકૂત ૩૧

આખ્યા ૨૬, ૩૩, ૪૬, ૫૦,

૫૨

આખ્યાત ૫

આખ્યાયિકા ૭૨

આગત ૭૧

આગમ ૬

આત્મક ૧૨, ૨૭, ૫૦

આત્મકત્વ ૧૪

આત્મન્ ૫૯, ૬૩

આત્યન્તિક ૬૮
આદાન ૨૮
આદિ ૩, ૮, ૧૪, ૧૭, ૨૫,
૨૮૨૯, ૪૦૪૧, ૪૩, ૫૪, ૫૬,
૬૭
આધ્યાત્મક ૫૦
આનન્દ ૨૮
આનુશ્રવિક ૨
આપ્ ૬૮
આપ્ત ૫
આપ્તવચન ૪
આપ્તાગમ ૬
આભ્યન્તર ૩૩
આરમ્ભઃ ૫૬
આર્ય ૭૧
આર્યા ૭૧
આલોચન ૨૮
આશ્રય ૧૨, ૧૬, ૪૧, ૬૨
આશ્રયિણ્ ૪૩
આશ્રિત ૧૦
આસુરિ ૭૦
આહરણ ૩૨
આહાર્ય ૩૨
ઇ
ઇતિ ૫૬, ૬૧, ૬૪, ૬૬
ઇદમ્ ૧૯, ૨૩, ૪૨, ૬૯
ઇન્દ્રિય ૬, ૨૬૨૭, ૩૪, ૪૯
ઇન્દ્રિયઘાત ૭
ઇવ ૨૦, ૫૬
ઇષ્ ૨૮, ૪૪
ઇષ્ટ ૪, ૧૩
ઈ

ઈશ્વરકૃષ્ણ ૭૧
ઉ
ઉત્પત્તિ ૬૯
ઉત્પદ્ ૬૪
ઉત્પન્ન ૪૦
ઉત્સર્ગ ૨૮
ઉદાસીન ૨૦
ઉદ્દિષ્ટ ૪૯
ઉપકારિન્ ૬૦
ઉપભોગ ૪૦
ઉપરમ્ ૬૬
ઉપરમ ૫૦
ઉપલબ્ધિ ૮
ઉપષ્ટમ્ભક ૧૩
ઉપસ્થ ૨૬
ઉપાદાન ૯, ૫૦
ઉપાય ૬૦
ઉપે ૬૧
ઉપેક્ષક ૬૬
ઉભય ૨૧, ૨૫, ૨૭, ૬૮
ઊ
ઊર્ધ્વમ્ ૪૪, ૫૪
ઊહ ૫૧
ઋ
ઋતે ૪૧
એ
એક ૧૦, ૬૩, ૬૬
એકવિધ ૫૩
એકાદશ ૪૯
એકાદશક ૨૪૨૫
એકાન્ત ૧
એતદ્ ૨૩, ૨૯, ૩૬, ૩૮, ૪૬, ૫૬, ૭૦, ૭૧

એવ ૧૩, ૧૮, ૨૪, ૩૧, ૩૭, ૬૩

એવમ્ ૬૪

ઐ

ઐકાન્તિક ૬૮

ઐશ્વર્ય ૨૩, ૪૫

ઔ

ઔત્સુક્ય ૫૮

ક્

કઋઅણ ૨૯

કર ૩૨

કરણ ૯, ૧૮, ૩૧૩૩, ૩૫, ૪૩, ૪૭

કર્તૃ ૧૯૨૦

કર્તૃત્વ ૨૦

કર્મેન્દ્રિય ૨૬

કલલ ૪૩

કલ્પ ૩૬

કલ્ય ૪૭

કાર ૨૨, ૨૪, ૨૫

કારણ ૧૪૧૬, ૬૭

કારણભાવ ૯

કાર્ય ૮૯, ૧૪-૧૫, ૩૨, ૪૩

કાલ ૩૩, ૫૦

કિમ્ ૩૧, ૬૧-૬૨

કિલ ૭૨

કુમાર ૬૧

કૃ ૩૧

કૃત ૨૧, ૨૫, ૪૩, ૫૫-૫૬, ૭૦

કૃત્સ્ન ૩૬, ૭૨

કૃષ્ણ ૭૧

કેવલ(મ્) ૬૪

કૈવલ્ય ૧૭, ૧૯, ૨૧, ૬૮

ક્રમશસ્ ૩૦

ક્રિયા ૧૦, ૫૮

ક્ષય ૨

ક્ષીર ૫૭

ગ્

ગણ ૨૨, ૨૪

ગમન ૪૪

ગુણ ૧૧૧૨, ૧૪, ૧૬-૧૭, ૨૭, ૩૬, ૪૬, ૬૦

ગુણકર્તૃત્વ ૨૦

ગુણવત્ ૬૦

ગુણ્ય ૧૪, ૧૮

ગુરુ ૧૩

ગુહ્ય ૬૯

ગ્રહણ ૯

ઘ્

ઘાત ૭

ઘોર ૩૮

ઘ્રાણ ૨૬

ચ્

ચ ૪,૬૯,૧૧૧૩,૧૫૨૦,૨૨,૨૪,૨૭૨૮,૩૦,૩૨,
૩૭,૩૮,૪૩,૪૪,૪૬,૪૮,૫૦,૫૧,૫૩,૫૪,૬૨,૬૩,૭૦,૭૨

ચક્ર ૬૭

ચક્ષુસ્ ૨૬

ચતુર્ ૫૦

ચતુષ્ટય ૩૦

ચર્ ૬૦

ચરિત ૬૮

ચલ ૧૩

ચિત્ર ૪૧

ચિદ્ ૩૧, ૬૧, ૬૨

ચિન્ત્ ૬૯

ચેદ્ ૧

ચેતન ૧૧, ૨૦, ૫૫

ચેતનાવત્ ૨૦

છ્

છાયા ૪૧

જ્ , જ્ઞ

જ ૩૯

જનન ૧૨, ૧૮

જરા ૫૫

જિજ્ઞાસા ૧

જ્ઞ ૨, ૫૭

જ્ઞાન ૨૩, ૪૪, ૬૪, ૬૭, ૬૯

ત્

તત્ત્વ ૬૪

તત્ર ૫૫

તથા ૧૧, ૨૦-૨૧, ૩૦, ૪૮, ૫૭, ૫૯

તદ્ ૧૨,૫૬,૮,૧૧,૧૪,૧૯,૨૨,૨૪,૨૫,૨૯,૩૦,૩૨,૩૪,૩૫,

૩૭,૩૯,૪૫,૪૬,(૫૨),૫૫,૬૦,૬૨,૬૩,૬૫,૬૬,૭૦,૭૨

તદ્વત્ ૪૧, ૫૮

તન્ત્ર ૧૦, ૭૦, ૭૨

તન્માત્ર ૨૪૨૫, ૩૮

તમસ્ ૧૩, ૪૮, ૫૪

તામસ ૨૩, ૨૫

તામિસ્ર ૪૮

તુ ૩, ૫, ૬, ૩૦, ૩૪, ૪૬, ૬૩

તુષ્ટિ ૪૬૪૭, ૪૯, ૫૦

તૈજસ ૨૫

તૈર્યગ્યોન ૫૩

ત્રય ૧, ૨૯, ૩૦, ૩૩

ત્રયોદશવિધ ૩૨

ત્રિ ૫૧

ત્રિકાલ ૩૩

ત્રિગુણ ૧૧, ૧૬, ૧૭

ત્રિધા ૩૯

ત્રિવિધ ૪, ૫, ૩૩, ૩૫, ૫૧

ત્રૈગુણ્ય ૧૪, ૧૮

ત્વચ્ ૨૬

દ્

દર્શન ૨૧, ૬૧

દશધા ૩૨૩૩

દશવિધ ૪૮

દાન ૫૧

દુઃખ ૧, ૫૧, ૫૫

દૂર ૭

દૃશ્ ૫૯, ૬૫

દૃષ્ટ ૧, ૪૬, ૩૦, ૪૩, ૬૧, ૬૬

દૃષ્ટવત્ ૨

દૈવ ૫૩

દ્રષ્ટૃત્વ ૧૯

દ્વાર ૩૫

દ્વારિન્ ૩૫

દ્વિવિધ ૨૪, (૫૨)

ધ્

ધર્મ ૨૩, ૪૩-૪૪, ૬૭

ધર્મિન્ ૧૧

ધર્મ્ય ૨૭

ધા ૩૨૩૩, ૩૯, ૪૭-૪૮, ૫૩, ૭૦

ધારણ ૩૨

ધાર્ય ૩૨

ધૃત ૬૭

ન્

ન ૧, ૩, ૮, ૩૧, ૪૧, ૫૨, ૬૧-૬૨, ૬૪, ૬૬

નટવત્ ૪૨

નર્તકી ૫૯

નવ ૫૦

નવધા ૪૭

નાના ૬૨

નાનાત્વ ૨૭

નાનાવિધ ૬૦

નિત્ય ૧૦

નિમિત્ત ૪૨, ૫૭

નિયત ૩૯૪૦

નિયમ ૧૨, ૧૮

નિરાશ્રય ૪૧

નિરુપભોગ ૪૦

નિર્દિષ્ટ ૩૦

નિર્વૃત્તિ ૫૨

નિવૃત્ ૩૯, ૫૯

નિવૃત્ત ૬૫

નિવૃત્તિ ૫૮

નૃત્ય ૫૯

નૈમિત્તિક ૪૨

પ્

પઙ્ગુ ૨૧

પઞ્ચ ૨૨, ૨૮-૨૯, ૩૪, ૩૮, ૪૭, ૫૦

પઞ્ચક ૨૪

પઞ્ચધા ૫૩

પઞ્ચશિખ ૭૦

પઞ્ચાશત્ ૪૬

પર ૭૨

પરતન્ત્ર ૧૦

પરમ ૬૯

પરમ્પરા ૭૧

પરસ્પર ૩૧, ૩૬

પરાર્થ ૫૬

પરાર્થત્વ ૧૭

પરિણામ ૧૬, ૨૭

પરિમાણ ૧૫

પરિશેષ ૬૪

પરોડક્ષ ૬

પર્યન્ત ૪૦, ૫૪, ૫૬

પવિત્ર ૭૦

પાણિ ૨૬

પાદ ૨૬

પાયૂ ૨૬

પિતૃ ૩૯

પુંસ્ ૧૧, ૬૦

પુનર્ ૩૭, ૬૧

પુરુષ ૩, ૧૭-૧૯, ૨૧, ૩૬-૩૭, ૫૫-૫૯, ૬૧, ૬૩, ૬૫, ૬૯

પુરુષાર્થ ૩૧, ૪૨

પૂર્વ ૫૧

પૂર્વક ૫, ૩૦

પૂર્વોત્પન્ન ૪૦

પ્રકાશ્ ૩૬, ૫૯

પ્રકાશ ૧૨, ૩૨

પ્રકાશક ૧૩

પ્રકાશ્ય ૩૨

પ્રકૃતિ ૩, ૮, ૨૨, ૪૨, ૪૫, ૫૦, ૫૬, ૫૯, ૬૧-૬૩, ૬૫

પ્રતિ ૬૩

પ્રતિનિયમ ૧૮

પ્રતિપદ્ ૩૧

પ્રતિપુરુષ ૫૬

પ્રતિપ્રતિ ૧૬

પ્રતિવિષય ૫

પ્રતીતિ ૬

પ્રત્યય ૪૬

પ્રત્યુપભોગ ૩૭

પ્રદા ૭૦

પ્રદીપ ૩૬

પ્રદીપવત્ ૧૩

પ્રધાન ૧૧, ૨૧, ૩૭, ૫૭, ૬૮

પ્રભૂત ૩૯

પ્રમાણ ૪

પ્રમેય ૪

પ્રયમ્ ૩૬

પ્રયોજન ૬૬

પ્રલય ૬૯

પ્રવૃત્ (૫૨)

પ્રવૃત્ ૧૬, ૨૪-૨૫, ૫૮

પ્રવૃત્તિ ૧૨, ૧૫, ૧૭-૧૮, ૫૭

પ્રસઙ્ગ ૪૨

પ્રસવ ૧૧, ૬૫

પ્રાકૃતિક ૪૩

પ્રાણ ૨૯

પ્રાપ્ ૫૫

પ્રાપ્ત ૬૮

પ્રાપ્તિ ૫૧, ૬૭

પ્રીતિ ૧૨

પ્રેક્ષકવત્ ૬૫

બ્

બન્ધ્ ૬૨, ૬૩

બન્ધ ૪૪

બહુત્વ ૧૮

બહુધા ૭૦

બાહ્ય ૨૭, ૩૩, ૫૦

બુદ્ધિ ૨૩, ૩૫-૩૭, ૪૯

બુદ્ધીન્દ્રિય ૨૬, ૩૪

બ્રહ્મન્ ૫૪

ભ્

ભાગ્ય ૫૦

ભાવ ૧, ૮૯, ૧૪, ૧૭, ૧૯, ૪૦, ૪૩, ૫૨, ૫૫

ભૂ ૨૦, ૨૯, ૩૪, ૪૪-૪૫, ૪૭-૪૮, ૫૩, ૬૧

ભૂત ૨૨, ૩૮, ૫૬, ૬૯

ભૂતાદિ ૨૫

ભેદ ૧૫, ૨૭, ૪૬-૪૮, ૬૮

ભોક્તૃ ૧૭

ભૌતિક ૫૩

ભ્રમવત્ ૬૭

મ્

મતિ ૬૧, ૭૧

મધ્ય ૫૪

મનસ્ ૭, ૨૭

મરણ ૧૮, ૫૫

મહત્ ૨૨

મહદાદિ ૩, ૮, ૪૦, ૫૬

મહામોહ ૪૮

માતૃ ૩૯

માત્ર ૨૪૨૫, ૨૮, ૩૮

માધ્યસ્થ્ય ૧૯

માનુષ્ય ૫૩

મિથુન ૧૨

મુચ્ ૬૨

મુનિ ૭૦

મૂઢ ૩૮

મૂલ ૩, ૫૪

મોહ ૪૮

ય્

યત્ર ૬૯

યથા ૪૧, ૫૭૫૯

યદ્ ૩૫, ૩૭, ૬૧, ૭૨

યુક્ત ૨

યુગપત્ ૧૮, ૩૦

યોગ ૪૨

યોન ૫૩

ર્

રઙ્ગ ૫૯

રજસ્ ૧૩, ૫૪

રસન ૨૬

રાગ ૨૩, ૪૫

રાગ્ય ૪૫

રાજસ ૪૫

રૂપ ૮, ૧૫, ૨૩, ૬૩, ૬૫

ર્ષિ ૬૯

લ્

લક્ષણ ૩૬

લક્ષણ્ય ૨૯

લઘુ ૧૩

લય ૪૫

લિઙ્ગ ૫, ૧૦, ૨૦, ૪૦-૪૨, ૫૨, ૫૫

લિઙ્ગિન્ ૫

લોક ૫૮

વ્

વચન ૪, ૫, ૨૮

વત્સ ૫૭

વધ ૪૯

વરણક ૧૩

વશ ૬૫, ૬૭

વાચ્ ૨૬, ૩૪

વાદ ૭૨

વાયુ ૨૯

વિકલ્પ ૫૩

વિકાર ૩

વિકૃતિ ૩

વિઘાત ૪૫, ૫૧

વિજ્ઞા ૭૧

વિજ્ઞાન ૨

વિધ (૫૨)
વિધ ૪, ૫, ૨૪, ૩૨-૩૩, ૩૫, ૪૮, ૫૧(૫૨)૫૩, ૬૦
વિના ૪૧, ૫૨
વિનિવૃત્ત ૬૫
વિનિવૃત્તિ ૫૫, ૬૮
વિપરીત ૨, ૧૦, ૧૧
વિપર્યય ૧૪, ૧૭-૧૮, ૪૪-૪૭, ૪૯, ૬૪
વિપર્યસ્ત ૨૩
વિપર્યાસ ૧૯, ૪૫
વિભાગ ૧૫
વિભુત્વ ૪૨
વિમર્દ ૪૬
વિમુચ્ ૬૩
વિમોક્ષ ૫૬૫૮
વિરહિત ૭૨
વિરાગ ૨૩
વિરૂપ ૮
વિલક્ષણ ૩૬
વિવર્જિત ૭૨
વિવૃદ્ધિ ૫૭
વિવેકિન્ ૧૧, ૧૪
વિશાલ ૫૪
વિશિષ્ ૩૭
વિશુદ્ધ ૬૪
વિશુદ્ધિ ૨
વિશેષ ૧૬, ૨૭, ૩૪, ૩૬, ૩૮-૩૯, (૪૧), ૫૬
વિષય ૫, ૧૧, ૩૩-૩૫, ૫૦
વિષાદ ૧૨
વિહરણ ૨૮
વૃત્તિ ૧૨૧૩, ૨૮૩૧
વૈકલ્ય ૪૭
વૈકૃત ૨૫, ૪૩

વૈરાગ્ય ૪૫

વૈશ્વરૂપ ૧૫

વૈષમ્ય ૪૬

વ્યક્ત ૨, ૧૦-૧૧, ૧૪, ૧૬, ૫૮

વ્યવધાન ૭

વ્યવસ્થા ૪૨

વ્યાપિન્ ૧૦

શ્

શક્ત ૯

શક્તિ ૧૫, ૪૬-૪૭, ૪૯

શક્ય ૯

શબ્દ ૨૮, ૩૪, ૫૧

શરીર ૬૭૬૮

શાન્ત ૩૮

શિખા ૭૦

શિષ્ય ૭૧

શેષ ૩૪૩૫

શ્રુતિ ૫

શ્રેયસ્ ૨

શ્રોત્ર ૨૬

ષ્

ષષ્ટિતન્ત્ર ૭૨

ષોડશક ૩, ૨૨

સ્

સંયોગ ૨૦૨૧, ૬૬

સંસાર ૪૫

સંસૃ ૪૦, ૬૨

સંસૃ ૬૨

સંસ્કાર ૬૭

સક્ત ૪૦

સક્રિય ૧૦

સઙ્કુલ્પક ૨૭

સક્ષિપ્ત ૭૧
સઙ્ઘાત ૧૭
સત્ ૯, ૬૦, ૬૬
સત્કાર્ય ૯
સત્ત્વ ૧૩, ૫૪
સપ્ત ૩, ૬૩, ૬૫
સપ્તતિ ૭૨
સપ્તદશ ૪૯
સમન્વય ૧૫
સમાખ્યાત ૬૯
સમાનાભિહાર ૭
સમાસ ૫૩
સમુદય ૧૬
સમ્ભવ ૯
સમ્ય ૪૬
સમ્યક્ ૬૭, ૭૧
સરૂપ ૮
સર્ગ ૨૧, ૨૪, ૪૬, (૫૨)૫૩૫૪, ૬૬
સર્વ ૪, ૯, ૩૫, ૩૭
સલિલવત્ ૧૬
સહ ૩૯, ૪૯
સાંસિદ્ધિક ૪૩
સાક્ષિત્વ ૧૯
સાત્ત્વિક ૨૩, ૨૫
સાધ્ ૩૭
સાધર્મ્ય ૨૭
સાન્તઃકરણ ૩૫
સામાન્ય ૧૧, ૨૯
સામાન્યતસ્દૃષ્ટ ૬
સામીપ્ય ૭
સામ્પ્રત ૩૩
સાવયવ ૧૦

સિદ્ધ ૬, ૧૪, ૧૮૧૯

સિદ્ધત્વ ૪

સિદ્ધાન્ત ૭૧

સિદ્ધિ ૪, ૪૬-૪૭, ૪૯, ૫૧

સુકુમારતર ૬૧

સુસ્થઃ ૬૫

સુહૃદ્ ૫૧

સૂક્ષ્મ ૩૭, ૩૯૪૦

સૌક્ષ્મ્ય ૭૮

સ્તમ્ભ ૫૪

સ્થ ૬૫

સ્થા ૪૧, ૬૭

સ્થાણુ ૪૧

સ્થિતિ ૬૯

સ્થ્ય ૧૯

સ્મૃત ૩૮

સ્વ ૩૧

સ્વભાવ ૫૫

સ્વાર્થ ૫૬

સ્વાલક્ષણ્ય ૨૯

હ્

હિ ૨, ૪

હૃદ્ ૫૧

હેતુ ૧, ૩૧

હેતુક ૩૧, ૪૨

હેતુમત્ ૧૦

Isvarakrsna: Samkhyakarika

Input by Ferenc Ruzsa

Copyright (C) Ferenc Ruzsa, 1998

I hereby license this file to be freely copied for scholarly purposes.

Anyone wishing to sell the file, or include it in any collection which

is distributed for profit, must contact me to negotiate an appropriate
license.

The following editions have been utilised:

V2: Solomon, Dr. Esther A.: Samkhya-Vrtti (V2). Edited by -. Ahmedabad 1973.

T: Takakusu, M. J.: La Samkhyakarika etudiee a la lumiere de sa version chinoise (II). In Bulletin de l'Ecole Francaise d'Extreme-Orient IV. (1904) pp. 978-1064.

V1: Solomon, Dr. Esther A.: Samkhya-Saptati-Vrtti (V1). Edited by -. Ahmedabad 1973.

G: Wilson, Horace Hayman: The SAnkhya KArikA with the BhAshya or Commentary of GaurapAda. Oxford 1837.

Y: Kumar, Dr. Shiv s Bhargava, Dr. D. N.: Yuktidipika. Delhi 1990-92.

M and J: Samkhya-karika of Srimad Isvarakrisna. With the Matharavritti of Matharacharya. Edited by Sahityacarya Pt. Vishnu Prasad Sharma And the 'Jayamangala' of Shri Shankara. Critically edited with an Introduction by Shri Satkari Sharma Vangiya. 3. ed., Varanasi 1994. (Chowkhamba Sanskrit Series 56.)

V: Bhattacarya, Ramasamkara: Samkhyatattvakaumudi (Isvarakrsna-krta Samkhyakarika tatha Vachaspatimisra-krta Tattvakaumudi ka hindi-anuvada evaM Jyotismati vyakhya). Praneta -. Varanasi 1967; 2. ed. 1976; repr. Delhi 1989.

K: [Facsimile of a manuscript with the comments of an unknown scholiast] in Chandra, Lokesh: Sanskrit Texts from Kashmir. Volume 1. Reproduced by -. New Delhi 1982, pp. 213-236.

B: Garbe, Richard: The Samkhya-Pravachana-Bhasya or Commentary on the Exposition of the Sankhya Philosophy by Vijnanabhiksu. Edited by -. Cambridge, Massachusets 1943. (Harvard Oriental Series, vol. II.)

D: Deussen, Paul: Die nachvedische Philosophie der Inder. (Allgemeine Geschichte der Philosophie I.3.) 4. ed. Leipzig 1922.

S: Sinha, Nandalal: The Samkhya Philosophy. Containing (1) Samkhya-pravachana

Sutram, with the Vritti of Aniruddha, and the Bhasya of Vijnana Bhiksu and extracts from the Vritti-sara of Mahadeva Vedantin; (2) Tatva Samasa; (3) Samkhya Karika; (4) Panchasikha Sutram. Translated by -. Allahabad 1915. (The Sacred Books of the Hindus); repr. Delhi 1979.
Please send your remarks to: F_RUZSA at ISIS.ELTE.HU
Please send corrections to sanskrit at cheerful.com
THIS TEXT FILE IS FOR REFERENCE PURPOSES ONLY!
COPYRIGHT AND TERMS OF USAGE AS FOR SOURCE FILE.
Unless indicated otherwise, accents have been dropped in order
to facilitate word search.

The encoded and reprocessed file in Itrans was
proofread by Surin Usgaonkar usgaonkar at hotmail.com and
Giulio Enrico Geymonat giuliogey at gmail.com
Please send corrections to sanskrit at cheerful.com

Ishvarakrishna's sAnkhyakArikA
pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to *sanskrit@cheerful.com*